

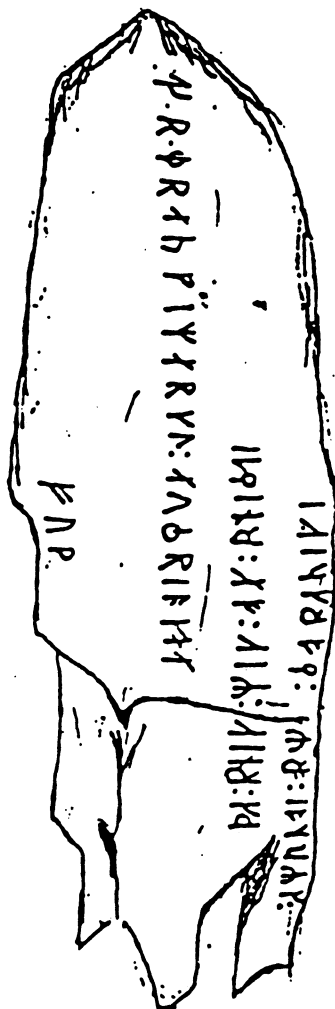

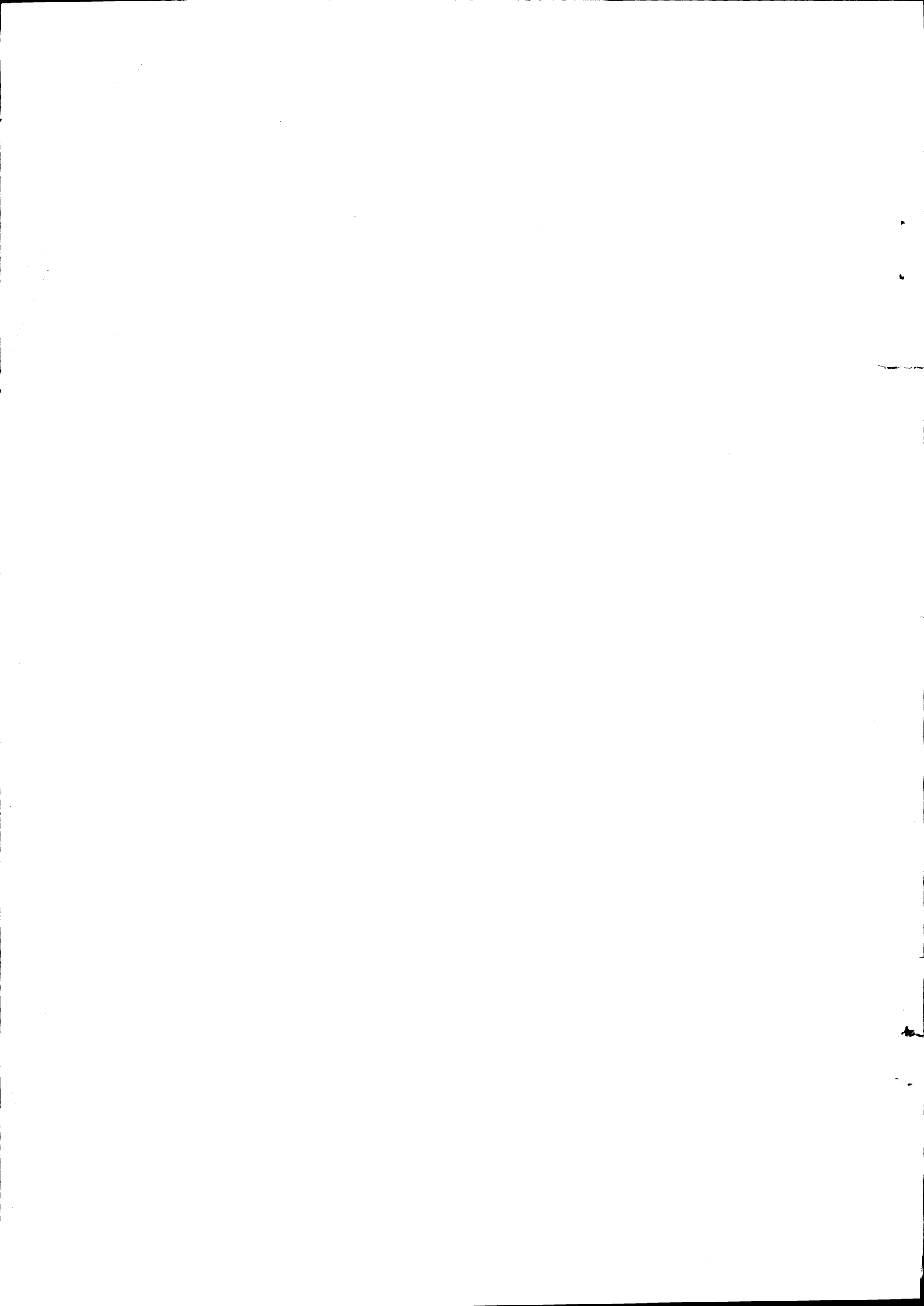
Medlemsblad for
Hingerike Slektshistorie-lag

Nr. 2.

Desember 2001.

Årgang 11.

HRINGARIKI

Stiftet 25. april 1991.

Medlemsblad

for

Ringerike Slettshistorielag.

Redaksjon

**Eigil Elsrud
Kjell Hallmann
Thorleif Solberg**

Innholdsfortegnelse:

- Side
1. Ragnvald Lien: **Slekta etter bjørnejegeren Per Hagen (1782-1857)**
 16. Ellef Ellefsen: **Barbro Ellefsdatter Buøen. Et "uægte barn" med stor etterslekt i Soknedalen, på Modum og i Amerika**
 26. Einar Bjerke: **Skisse til deler av en slektskrønike.**
 33. Thorleif Solberg: **En grensesak på Øverby i Soknedalen i 1705.**
 38. Ragnvald Lien: **Slekt etter lensmann i Lunder, Paul Henningsen Meier (1773-1832). I**
 49. Ragnvald Lien: **Slekt etter lensmann i Lunder, Paul Henningsen Meier (1773-1832). II**
 64. Finn A. Wang: **Streiftog i småkongeslekter med Ringerike i sentrum. II**
 75. Jens Petter Nielsen: **Avskrift av tingsak 20. februar 1802 på Grimsgard tingstue i Nes.**
 76. Opplysninger fra redaksjonen: **Terje Østro: Gards og slektshistorie fra Nes i Hallingdal.**
Program for Ringerike Slektshistorielag første halvår 2002.
 77. Opplysninger fra redaksjonen: **Slektshistorisk og historisk litteratur tilsalgs.**
Ringerrike slektshistorielags styre.

Slekta etter bjørnejegeren Per Hagen (1782 - 1857)

Per Hagen fra Strømsodbygda var kjent som bjørnejeger. I Soknedalen kunne han bli nevnt i samme åndedrag som Per Sandaker (1776 – 1842). De er samtidige, har samme fornavn og historier er knyttet til dem begge. For Per Sandaker gjelder at han blir omtalt av Peder Chr. Asbjørnsen i «En tiurleik på Holleia». Per Hagen ble kjent for en spesiell bjørnejakt i 1833 da han sloss med bamsen. Det gikk bra, men det blir selvfølgelig spennende historier av sånt. Slåsskampen er nevnt av Johnson (1919), i heftet Ringerike (Viker 1928) og av Einar Maribo i registreringer av kultur-historiske minnesmerker i Ringerike kommune 1975. Einar Maribo knytter hendinga til Eivasskollstillingen og denne versjonen er også å finne hos Viker (1990). Vi må se bort fra Vikers utsagn om at tildragelsen hendte i 1880-åra. Jeg velger å bruke H. V.'s beskrivelse «Fra Sognedalen» i Ringerikes Blad 1885:

”I ældre Tider var der ikke Tale om Elgejagt her i Bygden; dette Slags Vildt fandtes da ikke paa disse Kanter, hvorimod det ikke var saa sjelden, at Rovdyrene matte bide i Græsset for de vældige Bjørnejægere, hvoraf der var enkelte, som havde nedlagt mange saadanne Dyr. Den fra Asbjørnsens Eventyr bekjendte Per Sandaker var maaske den, der stod mest i Ry. Mindre bekjendt, - men maaske en ligesaa flink Skytter - var Strømsodbygdingen Per Hagen. Dette var en af den gode gamle Skole; han vakte altid min Interesse, naar han i sin Kofte, Knæbuxer og med sin lille røde Kollue paa Hovedet kom vandrende her ned i Bygden og fortalte om sine Jagteventyr, hvoraf jeg her skal meddele et, skjønt det jo ikke adskiller sig meget fra mange andre saadanne. Det var i Slutningen af Mai Maaned 1833, at Per en Aften skulde op og se til sin Bjørneaate, efterat han før havde «faaet Opkast». Bedst som han havde slaaet sig til Ro paa Skytterberget, kom Fatter Bamse anstigende og begyndte at gjøre sig tilgode af Aatens Indhold. Det var i Tusmørket, men Per han klemte nu alligevel paa og Hr. Bamse faldt om paa Siden, idetsamme Skuddet var gaaet af. Per drager da ned til Aaten for at tage sit Bytte i nærmere Øiesyn; men aldrig saasart var han der, før Baamsen reiser sig paa to Ben og omfavner Per paa en alt andet end kjærlig Maade. Per var en stor, stærkbygget Mand, og heldigvis havde han ikke lagt sin Bøsse fra sig; men kunde bruge Kolben og Brug fik han ogsaa for sine Kræfter. Han havde dog ikke truffet Bjørnen saa daarlig og Blodtabet mindskede uafsladelig dens Kræfter, saa Per blev Seierherre. Af Bjørnens Klør havde han dog ved den Leilighed faaet Mærker, som han fik beholde sin øvrige Levetid. Aldrig gik jeg senere, sagde Per, ved saadanne Anledninger ned fra Skytterberget uden først at have ladet Bøssen igjen og givet Bjørnen et Skud til paa rette Sted, om den endog saa ud til at være død.”

Per Larsen Hagen var født i Sandvassbråten i 1781. Vi finner familien under Bårnås i 1801:

Lars Joensen	Mand	72	Gift 2den gang	Selvejer huusmand
Anne Rasmusdatter	Hans kone	52	Gift 1te gang	
Ragnil Larsdtr	Deres børn	23		
Elling Larsen	Deres børn	21		
Peder Larsen	Deres børn	19		

Mens Lars var fra Sandvassbråten, skal Anne ha vært fra Volden (Kultom 1996). Lars døpt 1731 var sønn av Jon Gautesen Sørsdal og Magnhild Larsdatter Heieren. Sitt andre ekteskap inngikk Lars i 1774 med Anne Rasmusdatter og de fikk følgende barn:

- a. Peder døpt 1774
- b. Helge døpt 1776
- c. Ragnhild døpt 1778
- d. Elling døpt 1780
- e. Peder (Per) døpt 22.10.1782 døde som husmann 31.05.1857

Peder (Per) gikk for å være særs god bjørnejeger og fisker. Dessuten drev han med tredreiing og lagging. Peder Larsen Sandvassbråten giftet seg i 1807 med Gjertrud Endresdatter Aamodt f. 1784. Hennes mor er oppført under Aure i 1801 som Margit Nilsdatter, 47 år og g. 2. gang. Per og Gjertrud bodde på Hagen (Hagan, 144/5) - en husmannsplass under Strømsodd som de ryddet og bygde - og fikk åtte barn:

1.a. Endre (1807 – 1809)

Den første Endre var født i Sandvassbråten.

1.b. Endre Pedersen Hallen (1810 - 1869)

Han finnes i Hallen, en husmannsplass under Aure i Strømsoddbygda, i 1865:

Endre Pedersen	husfar, husmann med jord	gift	57 år	Norderhov
Beret Nilsdatter	hans kone	gift	43 år	Nes, Halling.
Ragnhild Endresdatter	deres datter		15 år	Norderhov
Anne Endresdatter	deres datter		13 år	«
Elling Endresen	deres sønn		10 år	«
Maren Endresdatter	deres datter		7 år	«
Mari Endresdatter	deres datter		2 år	«

Endre giftet seg i 1847 med Berit Nilsdatter fra Kittelsviken (Flå) f. 1821. De hadde i følge Mehlum (1909) disse barna:

2. a. Gjertrud Endresdatter f. 1847 g. m. Ole Bærengen.

2. b. Inger Endresdatter f. 1849 g. m. Johan Martinsen Moen f. 1850 ved Hønefoss. En Inger Endresdatter, 18 år, finnes som tjenestejente under Sognelien i 1865. Inger og Johan bor i Mastedalen under Alme i 1900. Johan er gruvearbeider og Inger driver med

hus- og fjøsstell. Bernhard Joakim Oskarsen f. 1899 er en nyfødt sønnesønn i folketellingen. Det må altså være en sønn Oskar i tillegg til de barna som bor hjemme i 1900:

3.a. Inga Johansdatter f. 1880 driver med hus- og fjøsstell

3.b. Hans Johan Johansen f. 1882 er tresliperiarbeider

3.c. Petter Ingvald Johansen f. 1884 er gårdsarbeider

2. c. Ragnhild Endresdatter dpt. 1852 ugift dagarbeiderske bosatt i Storgaten 3 i Hønefoss i 1900.

2. d. Anne Endresdatter Hallen, Rundtom (1853 - 1944) gjette fire år på Gulstøveren og tjente to år hos Ole Bjørnsen Kittelsby før hun giftet seg i 1875 med Anders Olsen f. Blikrudeie (1851 - 1929) fra Nedre Bråten under Ålde. De bodde i Bråten i fire år og i Rundtom i 24 år i følge Mehlum (1909). Rundtom besto av to husmannsplasser under Øvre Berg. Anne og Anders bodde i en tømmerstue med to rom - det ene rommet var stort med peis. Fjøset hadde plass til to kuer og låven - som brant i 1919 - var felles med den andre plassen. Beboerne hadde plikttjeneste på gården om sommeren og drev i skogen om vinteren. Det ble bygd stor stall i Rundtom der de hadde opptil 5 hester fra Berg om vinteren. Disse gikk i tømmerkjøring. Familien bodde i Rundtom til 1902 og bygslet så noen mål jord på bruket Nyland under Slette. Rundtomplassene ble da slått sammen. På Nyland bygde de stue med to rom, uthus, fjøs og låve med stabbur. Anders var snekker. Om livet ellers på Nyland: Se Mehlum (1909).

Anne og Anders fikk flere barn:

3.a. Ole Andersen (Veltikoll) Rundtom (1876 - 1928) bodde hjemme og var tømmerhugger i 1900. I 1905 giftet han seg med Anne Gunnersdatter Vestjordet (1876 - 1935). Anne hadde ei datter med Asle Palmesen Finnevolden: Ragna Sørine (1901 - 1958) g. m. Ole Svenskerud (1903 - 1970). Ragna og Ole hadde sju barn med Johannes f. 1924 som den eldste og Aud f. 1938 som den yngste i følge Ellefsen (1998). Ole Rundtom og Anne Gunnersdatter hadde et barn sammen:

4. a. Gunvor Anette Rundtom (1905 - 1978). En sønn Ole Rundtom f. 1937 g. m. Eli Bråthen f. 1939. Anne bodde sammen med døtrene, svigersønn og barnebarn i Mojordetstua under Lundesgarden. Mojordetstua var vertikaldelt med stort rom og lite kjøkken i hver del; Anne, Gunvor og Johannes bodde i den ene halvparten og Ragna, Ole Svenskerud og de andre ungene i den andre delen.

3.b. Gunhild Rundtom (1878 - 1960) g. m. Anton Halvorsen Havik (1882 - 1933). Barn:

4. a. Herman f. 1909 g. 1940 med Margit Solstad. Kjøpte Salmaker under Norderhov prestegard i 1941 - solgte i 1956.

4. b. Anders f. 1911 g. m. Aslaug. Anders bodde ved Svartås og kjørte varer for Kristian Klev.

4. d. Gunnar (1912 - 1997)

4. c. Magna f. 1914 g. m. Olav E. Løken (1909 - 1983)

3.c. Berthe Rundtom (1880 - 1886) var født Bergseie.

3.d. Edvard Solheim (1882 - 1969) g. 1900 m. Inger Isaksdatter Bråten (1872 - 1953). De bodde i Rundtom i 1900 - Edvard var innerst og tømmerhugger - og bosatte seg på Solheim under Bjerke i Lunder i 1907 og tok Solheim som slektsnavn. Jorda ble ikke kjøpt før i 1950. Barn:

4. a. Anna Elida (1900 - 1975) g. m. Bernt Olsen Åsen (1894 - 1967). De kom til Vinterroa under Berg i 1921 - 22 og fikk 10 barn som vokste opp.

4. b. Andrea Olava (1902 - 1987) g. m. Hermann Finnevolden (1899 - 1970). De bodde i Brekkebygda og på Gundersløkka under Oppedgård.

4. c. Ida Gurine f. 1905 g. m. Erling Rallerud (1903 - 1981). Bosted: Hønefoss

4. d. Edvin Solheim (1913 - 1994) g. m. Ragnhild Martinsdatter Bråten f. 1915. De bodde i Solheim.

3.e. Anders (1883 - 1973) tømmerkjører i 1900. Gift med Olava Antonie Wexhal (1882 - 1943), Vesterntangen. Han blei snekker og bygde blant annet Lunder aldershjem, Furuly for Karl S. Flaskerud i 1923 og "Krona". En sønn:

4.a. Alf Andersen f. 1921 g. m. Margit Johanne Heggen f. 1923.

3.f. Bernt (1885 - 1958) g. m. Gunhild Antonsdatter Vahl (1894 - 1971). De bosatte seg i Lund på vegen til Veltikoll. Bernt var smed. Gunhild hadde en sønn Anton Lund (1915 - 1997) som dro til USA. Sammen hadde Bernt og Gunhild sønnen:

4. a. Alf (1920 - 1998) som var smed i Sigdal. Gift med Kari og ett barn.

3. g. Kristian (1887 - 1974) g. 1911 m. Kristine Johannesdatter Eskestrand (1878 - 1964) fra Sogndal. De bygde hus på Sokna i nærheten av Lunder kirke. Barn:

4. a. Arne Johan (1911 - 1994) g. m. Borghild Oset (1919 - 1885). De var gardbrukere på Gulsplassen ved Solli.

4. b. Anders Martin (1914 - 1997) g. m. Kristine Fremgård. De overtok foreldrenes eiendommen på Sokna.

4. c. Karen Konstane (1915 - 1928).

4. d. Harald (1917 - 1920).

4. e. Solveig Helene f. 1923.

3. h. Berthe Helene (1889 - 1968) g. m. Jens Adolf Johansen (1891 - 1928) fra Ådal. De bodde i Veltikoll, der det var opptil fire husholdninger, og hadde barna:

4. a. Jenny Helene (1921 - 1998) g. m. Olaf Nygård

4. b. Arvid f. 1925 skredder g. m. Grethe.

3. i. Henrik (1891 - 1912) døde på Nyland.

3. j. Andreas Granheim (1894 - 1970) g. m. Guro Torsdatter Trondsgard (1896 - 1978) fra Gol. Barn:

4. a. Agnes (1918 - 1978) g. m. Martin Andersen Lerfaldet f. 1918

4. b. Harald f. 1922 g. m. Else Hildegard (1926 -1999) f. Brevig. Else var bibliotekdirektør.

4. c. Asta f. 1925 g. m. Edvin Voreland (1924 - 1982) fra Bergen.

4. d. Sverre f. 1931 g. m. Marit Gunvor Eidsgaard f. 1937.

3. k. Anton Rundtom (1895 - 1950) g. m. Else Olsdatter Benstigen (1909 - 1979). Bodde ved Slette - to barn:

4.a. Anne f. 1928 g. m. Arne Heggelien (1922 - 1978).

4.b. Olaf f. 1930 g. m. Karin Andersen. Barn: Lise og Terje.

2.e. Elling Oppenhaugen f. 1856 var ugift. Elling finnes som «snedker og tømmerhugger» som «bor alene - steller sig selv» på Oppenhaugen i hovedsognet i 1900. Er det han som kalles "eneboeren" av Lauritz Nilsen f. 1899 i Ringerikes Blad 30.03.79?:

"I nærheten av et sted som het ormekulen bodde eneboeren. Det var en eldre kar med helskjegg. Fast jobb hadde han ikke, men han greide seg likevel. Han fikk vel hjelp av noen av naboene. Eneboeren holdt til i en liten stue som han holdt ryddig og ren. ..."

Sverre Larsen (pers. medd.) bekrefter at det var fire boplasser på Oppenhaugen. Den siste lå til høyre for veien der avstikkeren til bygdeborgene går. Det var brønn på andre siden av veien, men den er nå fylt igjen.

2. f. Maren f. 1859 g. m. Johan Kakubakken. Maren er enke i folketellingen i 1900 på Øllehaugen under Eikli med følgende barn:

3.a. Gustav Johansen f. 1880 og skogsarbeider

3.b. Johanne Mathilde Johansen f. 1890

3.c. Hans Nikolai Johansen f. 1892

3.d. Einar Bernt Johansen f. 1896

3.e. Edvard Johansen f. 1898

2. g. Mari f. 1864 ugift. En Mari finnes med tittel «Vask og andet dagarbeide» på Nordli under Tandberg i hovedsognet i 1900.

2. h. Elise f. 1868 g. m. Johan Torgersen f. 1860 på Svenskerud under Ask i 1900. Johan er husmann med jord og slakter, mens Elise driver husgjerning og kreaturstell. Hennes mor Beret Nilsdatter bor hos familien som enke underholdt av fattigvesenet. Barna er:

3.a. Berte Johanne Johansdatter f. 1894

3.b. Einar Johansen f. 1896

3.c. Ragna Matea Johansdatter f. 1897

3.d. Ole Johansen f. 1899

2. i. Karen f. 1868. En Karen er ugift med tittel «Vask og andet dagarbeide» på Nordli under Tandberg i hovedsognet i 1900.

1.c. Anne Hagen f. 1812

Hun var født i Aureeie og finnes under Hagen i 1865. Hun er ugift og hadde neppe noen barn.

1.d. Margit Karlsbråten f. 1816

Hun er også født i Aureeie og finnes i Krødsheradboka under bruk 13 Karlsbråtan under Rishovd:

Truls Johnsen Engereie (Johnsrud) (1813 - 1894) f. i Norderhov og **Margit Pettersdatter (1816 - 1912)** f. i Norderhov. Truls var sønn til bekkoker og tjærebrenner John Johnsrud og hustru Ragne. Legg ellers merke til Margits høye alder. O. S. Johnson skriver også: «Skjønt Margit efter den tids forhold opvokste under meget tarvelige forhold, opnaadde hun dog en alder av 98 aar.» Truls kjøpte Karlsbråten i 1855.

Margit og Truls' barn var alle født i Norderhov:

2.a. Ragnhild f. 1848

2.b. Gjertrud f. 1851, var her og stelte for mor og bror i 1900. Hun fikk skjøte på bruk nr. 13, 14 (Karlsbråtan skog) og 19 (Brennstykket). I 1911 overførte hun mot kr 6.000 og livøre skjøte til broren Kristian.

2.c. John f. 13.01.1855, snekker, til Amerika i 1878. Han var gift med sitt søskenbarn Gjertru Trulsdatter Kastet f. 12.10.1856. De utvandret til Henning, Minnesota og begynte som farmere. Barn:

3.a. Truls f. 06.12.1878 er i kirkeboka ført som uækte barn av snedker og ungar John Trulsen Karlsbråten (i Amerika) f. 1855 og pige Randine Andersdatter Oppegaardseie f. 1856. Dette er Randine Andersdatter Tyttebærmoen, datter av møller Anders Mikkelsen og Kristi Helgesdatter. Randine gifter seg seinere med Johan Hansen fra Tørbak og de får fem barn i perioden 1895 – 1902. Se Sjøstad og Abelgård (1995). Gjertrud Trulsdatter Karlsbraaten er fadder i dåpen til Truls!

3.b. Mina Mathilde g. Holand, Plaza i Nord Dakota.

3.c. Dina i Portland, Oregon.

3.d. Theoline Andrea i Minneapolis, Minnesota.

3.e. Roseta i Canada.

3.f. Julia Josephine hjemme.

2.d. Petter (1857 - 1905). Døde ugift som gardbruker på Karlsbråtan.

2.e. Ragne f. 1857

2.f. Kristian (1860 - 1913), g. 1891 m. Anne Olsdatter Moen (1859 - 1928). De bodde i Karlsbråtan og hadde ei datter:

3.a. Margit (1901 - 1956) hadde Karlsbråten og en sønn:

4.a. Egil Halkinrud f. 1933 eier Karlsbråten fra 1956.

1.e. Elling Hagen f. 1819

Vi finner han på Ødden under Åmot i 1865 sammen med Sigrid Olsdatter født 1812 som datter av Ole Evensen opprinnelig fra Hellerud i Krødsherad og Kari Jonsdatter Voldseie, Flå.

Elling Pedersen	husfar, husmann med jord	gift	48 år	Norderhov
Siri Olsdatter	hans kone	gift	54 år	«
Ole Ellingsen	deres sønn		9 år	«

Jeg har funnet tre barn:

2. a. Per Ellingsen (1847 - 1928) var på Odden i 1900 som tømmerhogger og forpakter sammen med sin kone Norene Halvorsdatter f. 1856.

2.a. Kari Ellingsdatter f. 06.02.1850. Kari utvandret i 1882 og ble gift i Henning, Minnesota med Ole Jacobsen, Breieneie, (1832 - 1908). De hadde barna:

3.a. Jacob som var hjemme og drev farmen.

3.b. Julia g. m. Kristen Pederson, Shevlin, minnesota.

3.c. Emma g. m. Albert A. Mikkelson, Hubart County, Minnesota.

3.d. Gunder g. m. Margrete Mikkeslon, Hubart County, Minnesota.

2. b. Ole Ellingsen f. ca 1856 - se folketellingen.

1.f. Rasmus Hagen f. 1822

Han finnes i folketellingen i 1865 under Hagen:

Rasmus Pedersen*	husfar, husmann med jord	gift	44 år	Norderhov
Ingebor Olsdatter	hans kone	«	37 år	Nes pr. gj.
Mari Rasmusdatter	deres datter		14 år	Norderhov
Ole Rasmussen	deres sønn		12 år	«
Gjertrud Rasmusdatter	deres datter		9 år	«
Peder Rasmussen	deres sønn		7 år	«
Elling Rasmussen	deres sønn		2 år	«
Anne Pedersdatter*	Inderst, spindning	ugift	55 år	«

Rasmus Pedersen dpt. 15.02.1822 ble g. 1850 m. Ingeborg Olsdatter Engereie f. 1826. Etterkommere:

2. a. Mari Rasmusdatter dpt. 1852.

2. b. Ole Rasmussen dpt. 1854.